

כ"ח אדר ב'  
6 אפריל  
שבת

בעשר נסעתי לחיפה לאספה פועלי פחמר. פגשתי את מאיר  
בדרך - הוא אינו רוצה להיות באספה. "לא אוכל לעשות שקר בנפשי,  
ולא אוכל להצביע נגד החלטת הוה"פ, ומוטב שלא להיות כלל", אמר  
לי. לדברי ברל זוהי הרגשה רבים מחברינו.

חיפה לי ישיבה קצרה עם ועד הפועלים. תגירו שנסיח  
הועד היא לקבוע עמדה של התנגדות לגמר השביחה, אולם נכנעים  
לגזירה. אמרתי להם שזה דרך נוחה מאוד בשבילם, אולם דרך של פחדנים  
אלה שהם בעד חומר יש חובה שיהיה להם האומץ להצביע דעתם. החלם  
שאחד מחברי הועד ימסור על ישיבת הוה"פ ואחר-כך אדבר אני.  
פתח רזילי.

אחריו מסרתי עמדה הוה"פ, הצעדים שעשינו לגמר אסכסוך,  
הסו"ם עם פחמר, עם משרד רומנברג, עם פחמר ובעלי-החקעיה, עם  
רומנברג והנסוקים של החלטתנו. (חברים נרשמו בפרוטוקול). הראשון  
פתח בהחקפה לימונצ'יק. החלטת הוה"פ היא הצעת הבולגרי גרסי.  
לפנות לטוב לבו של רומנברג. אם עכשיו הכרנו שהמפעל הוא של  
רומנברג - מדוע לא פנינו לרומנברג חיבה? פחמר הוא חנשק של  
חברת החשמל, רומנברג מציע בורות, זהו הנצחון של פחמר. מעשה  
הוה"פ הוא בגידה.

שרר (השה"צ) אינו מבין ביצר פחמר נתפך לרומנברג.  
רומנברג מצוה לשוב לעבודה והענינים יסודרו. יש אמת בדברי לימונצ'יק -

אם כי הוא משמש בזה לשם סמרה סמלגחית. מדוע לא פנו מיד לרוסנברג?  
נוח להחליט על חזרה לעבודה ובלי להיות בין האנשים שיחזרו לעבודה.

סט דבר לטובת קבלת דעת חו"פ.

סירוסה (חפה"צ) - מדוע שונה שביחה זו משביחה אחרת,

כפי שאסרתי. מה נגיד לצבור כשנשוב לעבודה? על יסוד מה לוקח

חוה"פ עליו את העניין?

פדנאי (מוכיר פועלי סחכת) חוה"פ לא היה צריך להחליט

בטרם שמע דעת החברים.

שמירא ציין שחשביחה עברה 3 פזוח: 1) סכסוך עם מחסר,

2) מו"ס עם מקידי חברת החשמל שהתכחשו לאחריות לכל העניין,

3) סעבר העניין לרוסנברג.

גולניצר - בראש כפוף נעשה דבר נגד דעתנו. חוה"פ

לא שאל אותנו. מאמינים בסוציאליזם רוסנברג.

גרטי - בעד חידוש העבודה.

פנצניקוש (א"ה) - מה יהיה אם גם רוסנברג לא ימלא

הדרישות וזו תהיה באמת החחלה של החקמה נגדנו גם בחברה - האם

חלחם ההסדרות. איך נוכל לשוב בעינים סגורות?

פזור (בעל מלאכה, נעשה חבר בהסדרות) - מדבר

בהתסמרות נגד מחסר ויחסו לפועלים. אבל יש לו אסון שהעניין יסודר

אם רוסנברג דורש לשוב לעבודה.

פוגל (א"ה, צבעי) - מחאונן על שהוה"פ לא הסביר לפועלים

על סחלך חשביחה. בעד חידוש העבודה.

אשכנזי - נשוב לעבודה בגאון כאשר עובדנו את העבודה.

פרידוב (ב"ם) - נגד הפרזה, לא בראש מורד ולא בראש

מורם נשוב לעבודה. בעוד שבועים נראה אם נצחנו או לא.

נורקין (א"ח) מחסר קבל ספירת לחי מחברה החשמל, בעד

חזרה לעבודה.

גליסובסקי (ב"ם) - מתאונן שהעניין נמשך, חושש ששוב

ימשך העניין. באיזו רשות מסכים ועד השובתים שרומנברג יהיה

מבורר ?

כהן (א"ח) בעד חידוש העבודה.

תווקין (בעל-מלאכה) - הוה"פ יודע שאנו קבצנים, אין

כוח יוחר, ובכן פנה הוה"פ לרומנברג. אין לנו שאלה הכבוד. אם

מצוים אוחנו לעבוד - נלך לעבוד.

ספיווק (נוער)

לויסר (ב"ם) - אנו מוכרחים להכניע להחלטת הוה"פ אבל למט

אומרים שזוהי הצעה.

דברו עוד ברל, רזילי. מיסחי את האספה בציון מאחדות

המופתיה שגלו פועלי מחסר בסכסוך זה, בהפסד שגורמים לפועלים ולארגון

הסכריוזים. על בגידה, הכנעה ומפלה, על אי-רצוננו להכנס בסכסוך עם

חברת חשמל, ששונאינו רוצים לסבכנו בו, את האסונות שגרמו בחולדות

הישוב הפקידות, שעשתה פלסתר מפעלים ומזמות מבורכות (ברון, יקא,

קרמנצקי ועוד). הדבר העיקרי ששונה במצב השביחה - זהו סילוקו

של מחסר סגמר העניינים. עוד אין נצחון בשביחה, אך אין כל מפלה

וכשלון ואי-כבוד. לבסוף הצעתי הצעה זו :

(1) אספה חשובתים חוזרת ומכריות שכל האחריות על  
השביתה חלה על הא"פ פחטר שהפך הסכם הדדי וסרב לקיים את הסקנות  
המחייבות של ועדה השנים שלה נמסרה קביעה שכו המסגרים על-ידי  
שני הצדדים בהחתיבות למסרע לקבל את החלטותיה בלי כל ערעור.  
האספה קובעת שהמחירים המגיעים לפועלים הם אלה  
שנקבעו ע"י הועדה.

(2) אחרי שמעה את הדו"ח מהישיבה המשותפת של הועד  
הפועל של ההסתדרות עם ועד חשובתים, ב"כ פועלי הרשת, ועדי  
פועלי תחנות רומנברג בחיפה וח"א ונתריים שהחקיימה בח"א.  
ביום ח' ו' (4-5 אפריל), ואחרי קבלת ידיעות ובירורים  
מב"כ הועד-הפועל על המו"מ שהתנהל בין חוה"פ ובין מנהל חברת  
החשמל פ. רומנברג בלונדון ע"ד גמר הסכסוך - מאשרת אספה שובת  
בית החרושת פחטר את החלטה חוה"פ ומחליטה לשוב מיד לעבודה על  
מנח שהסכסוך יגמר על-ידי הועד-הפועל ועל-ידי פ. רומנברג בשובו  
מחו"ל.

ליסונצ'יק הציע למחוא נגד המו"מ של חוה"פ שבגד  
בעניני הפועלים ולהודיע ששבים לעבודה מחוך חכרת. הצעתו קבלו  
רק קול אחד - שלו. הצעתי נחקבלת ב-104 קולות.  
היה לי הרושם שהצבור קבל את החלטתה בשמחה פנימית  
ובשביעה רצון רבה.

אספה חשובתים נגמרה בשעה שש וחצי. הלכתי לבתרי  
ומסרתי לו שעליו לדאוג שהענינים בבית החרושת יהיו מסודרים,

ושחטור לא ירשה לעצמו להתנקם במי שהוא או להרגיו בסידורים  
חדשים את הפועלים.

בהרב חבטיחני שכבר דבר ברוח זו את מחטור. העבודה  
מחדשה מיד. הערב יסיקו את הדודים. גם פועלי הרשה ישובו מחר  
לעבודה.

בהרב נרגז על הטלגרמה שלי לח סנברג בדבר "אי האסון  
למשרד חיפה". הוא מודיע שרק הודות למשרד זה יש יחוסים טובים  
בין מפעל רוסנברג ובין הפועלים, ובלי הרגשה אחריות בפני הנועה  
הפועלים - אין לו מה לעשות אצל רוסנברג, אמרתי לו שאני מאשים  
את המשרד בהתנהגותם בשביחה זו, ושאני נכון לאחר בוא רוסנברג  
לגמר הסכסוך לברר אתו אם מי שהוא אשם בסבוך השביחה הזאת ומי  
אחראי.

באספה א"ח באמפיסיאטרון שהתחילו צבור פועלים גדול  
בקשתי רשות להודיע על גמר השביחה ועל הסו"ם שלנו עם רוסנברג.  
פוע"צ ופרקציונרים אחדים צעקו בגידה - ותקהל הסחטור רצו  
להשליך אותם מהאספה. בוכות של ב"כ הרשימות (פוע"צ, גוש שאלוי)  
עמדו בעיקר על שביחה מחמיר והאשימו את הוה"פ בחוזה השאי את נוחני  
העבודה לאסור שביחות. האספה לא רצתה לחת להם לדבר, ובקושי כבר  
עלה בידי ברל ומטור שישב ראש להשקים ולאפשר את גמר דבורם.  
הצבור קבל את ברורי, דברי ברל ורמו בענין השביחה בהסכמה גמורה.